34e Jaar — N. 293 | 5 centiemen per nummer | Vrijdag 8 November 1918

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

Druktster-Uitgeefster Sam. Maatsch. HET LICHT, Best.: P. De Visch, Ledeberg-Gent. — Red.-Adm., Hoogpoort, 29, Gent

De Socialistische Internationale

en haar strijd tot ALGEMEENE ONTWAPENING.

—(o)—

Wanneer we zeggen dat het Internationale Socialisme van af zijn ontstaan zich vijand van het militarisme heeft verklaard en steeds een onverbiddelijke strijd voerde tegen de bewapening, dan steunen we ons eenvoudig op onze beginselverklaring en op de historische feiten waarop de Internationale der werkers zich beroepen kan.

De beginselverklaring der sociaal-democratie zegt immers: « Afschaffing van alle staande legers te land en ter zee, met gewapende natie als overgangssysteem; afschaffing der geheime diplomatie en stichting van een scheidsgerecht dat alle mogelijke geschillen in der minne zou bijleggen. »

Onze voorkampers bleven bij deze beginselverklaring niet, zij voegden de daad bij het woord, en reeds in 1857 stemde het Konges der Internationale Werkersvereeniging te Lausanne volgende resolutie:

« Overwegende:

» Dat de oorlog vooral op de werkende klasse weegt, waarin hij niet alleen de bestaansmiddelen ontneemt, maar dat hij den werker verplicht zijn bloed te storten;

» Dat de gewapende vrede de voortbrengstkrachten verlamt, aan den arbeid niets anders dan onnuttige werken vraagt, en de voortbrengst bedreigt door haar onder de bestendige oorlogsbedreiging te plaatsen;

» Dat de vrede, eerste voorwaarde van algemeen welzijn, op hare beurt, gegrondvest weze door eene nieuwe orde van zaken die in de maatschappij geen twee klassen meer erkennen zal, waarin de eene door de andere uitgebuit wordt;

» Dat de oorlog als eerste en bijzonderste oorzaak de verarmoediging en het gebrek aan ekonomisch evenwicht heeft;

» Dat om tot de afschaffing van den oorlog te komen, het niet voldoende is de legers te ontbinden, maar dat de maatschappelijke instelling nog moet gewijzigd worden in den zin van eene steeds meer rechtschapene verdeeling der voortbrengst,

» Het Kongres besluit:

» Van zich geheel en volledig bij het Vredeskongres, dat zich op 9 September te Genève vereenigen zal, aan te sluiten, indien het de hierboven opgestelde verklaring aanneemt, van het krachtig te ondersteunen en aan al wat het zou kunnen ondernemen deel te nemen, om de verdwijning der bestendige legers en het behoud van den vrede te verwezenlijken, met het doel ten spoedigste mogelijk tot de ontvoogding der arbeidende klasse en tot hare vrijmaking van de macht en van den invloed van het kapitaal, evenals tot de vorming van eene Konfederatie van Vrije Staten in gansch Europa te komen. »

Bovenstaande, de eerste dagorde door de Internationale tegen den oorlog gestemd, was dus wel door en door socialistisch en alzijdig opgesteld.

Het Kongres vergat naast de uitdrukking van n hoog-menschelijken plicht tegen het volkenmoorden op te komen, ook de ekonomische omkeering of revolutie der in zijne ontwikkeling komende kapitalistische maatschappij niet.

En aldus ging het voort in de besluiten aller Internationale Kongressen, waarvan het eerstvolgend in 1868 te Brussel werd gehouden, en hetwelk onder andere ook werd aangenomen:

« Dat het goud en het bloed der Volkeren nooit anders gediend hebben dan onder hen de barbaarsche gevoelens van den mensch in stand te houden;

» Dat, in eene samenleving gesteund op het werk en de voortbrengst, de kracht slechts ter beschikking van de vrijheid en van het recht van elkeen kan worden gesteld; dat zij slechts eene zekerheid en niet eene verdrukking wezen mag, al was het slechts voor een enkel nuttig wezen van het maatschappelijk lichaam. »

En verder:

« Het Kongres noodigt al de sekties der Vereeniging uit, ieder in hunne wederzijdsche landen, evenals al de werkersmaatschappijen en al de werkersgroepen, dewelke ze ook zijn mogen, met de grootste werkzaamheid te strijden om een oorlog van volk tot volk te voorkomen, die heden slechts als een burgeroorlog zou kunnen worden aanzien, omdat hij, tusschen voortbrengers gevoerd, slechts een strijd tusschen broeders en makkers zijn kan.

« Het Kongres beveelt vooral aan de arbeiders aan, alle werk te staken in geval dat een oorlog in hunne wederzijdsche landen zou komen uit te breken. »

Onze voorkampers wezen dus van dan af vooral en uitdrukkelijk op de eenheid aller werkers — wat den grondslag der sterkte onzer beweging is, en bevolen daarbij ook dàn reeds de « algemeene werkstaking » aan.

Op het Internationaal kongres in 1888 te Londen gehouden werden de vorige resoluties door het volgende geamendeerd:

« Overwegende dat de groote bewapeningen der gouvernementen van Europa eene bestendige bedreiging voor de wereldvrede, en een groot nadeel aan de arbeidende klasse berokkenen, noodigt het kongres de demokraten der verschillige landen uit mandaat aan hunne afgevaardigden te geven *het principe van het scheidsgerecht* in kwestie oorlog te grondvesten, ten einde de verschillen tusschen de regeeringen op te lossen. »

Voor de eerste maal werd hier dus het «idee» van het «scheidsgerecht» opgeworpen.

Hadden dan opeenvolgend kongressen plaats in 1889 te Parijs, in 1891 te Brussel, in 1893 te Zürich, waarin de vorige besluiten bekrachtigd, met zinsneden als: « dat de Internationale Socialistische partij alleen de ware « *Partij van de Vrede* » is; » het kongres te Londen in 1896 gehouden drukte zich nog principieeler uit.

De resolutie bevatte onder andere:

« De proletarische klasse alleen kan den ernstigen wil en de macht hebben de wereldvrede te verwezenlijken.

» Zij eischt:

» 1. De gelijktijdige afschaffing der *bestendige legers* en de stichting van de *gewapende natie;*

» 2° De instelling van Internationaal Scheidsgerecht, wiens beslissingen overheerschend zijn;

» 3° De bepaalde beslissing op de kwestie van oorlog of vrede rechtstreeks aan *het volk* over te laten voor het geval dat de goevernementen de *scheidsrechterlijke uitspraak* niet aannemen;

» En zij protesteert tegen het stelsel der *geheime verdragen.* »

Men ziet dat, hoe sterker de organisaties der proletariërs werden, hoe logieker zij hun weg gingen in het nemen hunner besluitselen. In een volgend artikel zullen wij zulks door de resoluties en door discussies zelf bewijzen.

ERRATA. — In onzen artikel « Moed en Verstand » sloop eene fout. Onze Vlaamsche dichter Mestdag moest zijn « Antheunis ».

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in Frankrijk

Uit Duitsche bron.

BERLIJN 4 nov. (Officieel)! Gevechten op het terrein voor de nieuwe stellingen tusschen Aisne en Maas. Op de overige fronten geene gevechtsondernemingen.

Legergroep Kroonprins Rupprecht. — Gevechten voor onze nieuwe linies ten Noorden van Gent. Wij staan hier aan het kanaal en aan den Westrand der stad in gevechtsvoeling met den vijand.

Ten Noorden van Valenciennes hebben wij ons front wat van den vijand losgerukt. Hij stond 's avonds bij Ommaing, Jenlien en Villers-Pol. Aan beide kanten van Quesnoy en Landrecies hevige geschutstrijd.

Ten oosten van Valenciennes sloegen wij herhaalde aanvallen des vijands en tegenaanvallen af.

Legergroep van den Duitschen kroonprins von Gallwitz: Tusschen Oise en Aisne werd de geschutbedrijvigheid 's avonds levendiger, Zij was ten Westen van Guise en bij Banogne, hier in verbinding met succeslooze kleine aanvallen des vijands, met groote hevigheid.

In aansluiting met de gister gemelde terugverlegging van ons front ten Oosten der Aisne, namen wij ook ten Westen der Maas onze linies wat terug.

Gevechten op 't terrein voor de stellingen ten zuiden van Dechesne en bij Verrière. Hevige aanvallen der Amerikanen tusschen Sommanthe en Belval brachten wij in het woud ten Noorden van Belval tot staan.

Op den oostelijken oever der Maas mislukten hevige kleinere aanvallen; tusschen Maas en Moezel herhaalde aanvallen des vijands. Ten Westen der Moezel zuiverden wij kleine tijdens de jongste gevechten nog in vijandelijke hand gebleven loopgraafstukken.

Avondbericht. — Geweldig worstelen tusschen de Schelde en de Oise. De door Engelschen en Franschen op meer dan 60 kilometer breed front betrachte doorbraak werd verijdeld. Tusschen Le Quesnoy en Landrecies vingen reserven den stoot van den vijand op.

Op het overige front brachten onze voorste strijdfronten zijn aanstorm tot staan.

Westelijk de Maas hebben zich gevechten ontwikkeld in het woud van Dicerlot.

Uit Engelsche bron.

LONDEN, 1 Nov. — (Officieel:

Bij het kricken van den morgen zijn de Engelsche en Kanadeesche troepen vandaag tot den aanval overgegaan op een front van ongeveer 6 mijlen ten Zuiden van Valenciennes. Na een verbitterd gevecht, waarin den vijand zeldzaam zware verliezen zijn toegebracht, hebben wij den overgang van Rhonelle geforceerd, de dorpen Mareches en Aulnoy genomen en de spoorlijn bereikt in de zuidelijke randen van Valenciennes. Wij zijn op sterken tegenstand gestooten, met name ten Noorden van Mareches en in het dorp Aulnoy.

Later op den dag heeft de vijand vastberaden tegenaanvallen gedaan op het hooge terrein ten Westen van den straatweg Pressau-Valenciennes. In weerwil van deze aanvallen hebben onze troepen met goed gevolg hun stellingen op den heuvel lang gehandhaafd.

Heden avond ontwikkelden zich verdere tegenaanvallen ten Noord-Oosten van Aulnoy.

In den loop van deze operaties hebben wij tusschen twee en drie duizend gevangenen genomen.

Wapenstilstand tusschen Oostenrijk-Hongarië en Italië

WEENEN, 3 November. — De bepalingen tusschen Oostenrijk-Hongarië en Italië werden officieel bekend gemaakt.

De Voorwaarden van Wapenstilstand voor Oostenrijk-Hongarië

WEENEN, 4 November. — Ambtelijk wordt medegedeeld dat Italië aan Oostenrijk-Hongarië de volgende voorwaarden voor een wapenstilstand stelt:

1. Dadelijke schorsing der vijandelijkheden te land, ter zee en in de lucht.

2. Volledige demobiliseering vanwege Oostenrijk-Hongarië en onmiddellijke terugtrekking van alle troepen staande aan het front van aan de Noordzee tot Zwitserland. Op het Oostenrijksch-Hongaarsch gebied in n. 3 vastgesteld, mogen enkel 20 vredesdivisies onder de wapens gehouden worden. De helft van het oorlogsmateriaal dat zich bevindt binnen de gebieden welke moeten ontruimd worden, moet aan de Verbondenen en aan de Vereenigde Staten uitgeleverd worden.

3. Ontruiming van alle gebieden sinds het uitbreken van den oorlog door Oostenrijk-Hongarije met wapengeweld veroverd, en terugtrekken der strijdkrachten op een vast te stellen tijd achter de volgende lijn: aan de Ombriëhoogte tot Noordelijk van het Stilfser Juk zal de lijn den kam der Julische Alpen volgen, langs den Reitschen en Brennerberg en over de hoogten der Oetz- en Zillerloopen. De lijn zal naar het Zuiden wenden, den Tobla-berg overschrijden en aldus de huidige lijn in de Karni-Alpen bereiken. Ze zal verder de grenzen volgen tot den Tarvisberg en achter den Tarvis de waterscheiding der Juli-Alpen over den Predilpas, den Mannhart, den Trizaraa enz. tot aan Adriatische Zee. Van dit punt vertrekt ze in Zuid-Oostelijke richting, bezijden den Sneeuwberg, het gansche Savolgebied met toevloeden uitgezonderd. Van den Sneeuwberg moet de lijn dusdanig gelegd worden dat Castua, Mattuglie-Bolesea in de ontruimde gebieden begrepen zijn. Ze zal eveneens de tegenwoordige bestuursgrenzen van Dalmatië volgen, in het Noorden Lissarion en Tribani, in 't Zuiden eene lijn welke aan de kusten van de Kaap Blanca uitloopt, en naar het Oosten de hoogste punten der watergrens bereikt, zoodat de ontruimde gebieden alle dalen en waterloopen insluiten, zooals bijvoorbeeld de Perca, de Britisnica en de Cicola.

In het noorden en het westen van Dalmatië zal ze ook alle eilanden omvatten: Brenuda, Selva, Albo, Scard, Maon, Bago en Bunta Oura in 't noorden, en ook tot het zuiden van Melda en insluiting van San Andarea, Busi, Sissa, Sesina, Torcola, Curzola, Ozza en Tagasta, enz., ter uitzondering der eilanden Tirona, Grondi en Bizzola, Sua, Solta en Brazzo.

Alle ontruimde gebieden zullen door de Verbondenen en de Vereenigde Staten bezet worden, alle materiaal moet aan deze machten worden uitgeleverd, men mag geene vernielingen voortzetten, er mogen geen opeischingen meer gedaan worden; voor het leveren van kolen moet men zorgen, dit alles nader te bepalen door de opperbevelhebbers der Verbonden legers en deze der Vereenigde Staten.

4. De Verbondenen zullen het volle recht hebben:

a) van vrije beweging op iederen steen-, spoor- of waterweg van het Oostenrijksch-Hongaarsch gebied en gebruik van alle Oostenrijksch-Hongaarsch transportmaterieel;

b) van bezetting aller strategische punten in 't land voor zoolang als zij het noodig achten;

c) tot opeischingen mits betaling voor de legers der Verbondenen, waar zij zich ook bevinden.

5. Volledige uittocht van alle Duitsche troepen uit Italiaansch-, Balkans- en Oostenrijksch-Hongaarsch gebied binnen de 15 dagen en interneering dier troepen welke op gestelden dag niet weg zijn.

6. Voorloopig bestuur der ontruimde gewesten door de plaatselijke overheden onder kontrool der bezettende macht.

7. Onmiddellijke naarhuiszending zonder wederkeerigheid, van alle krijgsgevangenen en geïnterneerde onderdanen der Verbondenen, evenals van de weggevoerde burgerlijke personen, onder voorwaarden door de Entente-bevelhebbers der verschillige fronten te bepalen.

8. De achter te blijven gekwetsten en zieken moeten door het Oostenrijksch-Hongaarsch personeel ter plaats blijvend verpleegd worden.

Wapenstilstand ter Zee.

1. Onmiddellijke staking van alle vijandelijkheden ter zee en nauwkeurige opgave van verblijf en bewegingen aller Oostenrijksche schepen. Mededeeling aan de neutralen van de volledig vrije scheepvaart der Verbondenen, zonder betrek op eenige neutraliteitskwestie.

2. Overgave van 15 Oostenrijksch-Hongaarsche duikbooten die van 1910 tot 1918 gebouwd werden, en van alle duitsche duikbooten die zich in Oostenrijksch-Hongaarsche wateren bevinden of er in komen. Volledige afrusting en demobiliseering aller Oostenrijksch-Hongaarsche duikbooten, onder bewaking der Verbonnenen en der Vereenigde Staten te blijven.

3. Overgave van drie slagschepen, drie lichte kruisers, negen torpedoverdelgers, een mijnlegger, zes Donau-monitors met hunne bemanning, uitrusting en voorraden. Alle andere, ook de binnenschepen, in bepaalde havens vast te leggen, gedemobiliseerd en volledig afgerust.

4. Volledig vrije scheepvaart voor de Verbondenen en de Vereenigde-Staten in alle Oostenrijksch-Hongaarsche wateren, ook den Donau en nevenrivieren. De versperringsgebieden moeten aangewezen worden om door de Verbondenen te worden opgeruimd. Om de vrije scheepvaart op den Donau te verzekeren, mogen de Verbondenen alle verdedigingswerken bezetten of sloopen.

5. Handhaving der blokkade door de Verbondenen onder de huidige voorwaarde. Oostenrijksch-Hongaarsche schepen, op vaart ontmoet, worden gekaapt.

6. Vereeniging en vastlegging aller luchtstrijdkrachten der marine in een door de Verbondenen aan te wijzen haven.

7. Ontruiming van gansch de kust in alle handelshaven buiten Oostenrijksch-Hongarië's gebied en overlating van alle drijvend scheepvaartmateriaal, verzorgingsvoorraden en vaarmiddelen van allen aard.

8. Bezetting van alle land- en zeevestingen en der tot verdediging van Pola ingerichte eilanden, alsook van werven en arsenalen door de Verbondenen.

9. Teruggave van alle door Oostenrijk-Hongarië van de Verbondenen genomen handels-schepen.

10. Verbod van welkdanige vernieling van aanleggingen vóór de ontruiming. Overgave of teruggave.

11. Teruggave van alle gevangenen der Verbonden mogendheden, zoo van oorlogs- als van handelsmarine die in Oostenrijk-Hongaarsche macht zijn, zonder verplichting van wederkeerigheid.

* * *

Van Oostenrijksche zijde wordt daarop bemerkt, dat die voorwaarden zonder in werking op den lateren vrede aangenomen worden. Vooruit te stellen is, dat de punten 4, zoo van te land als te water, dat de vijandelijke legers de vrije beweging kunnen benuttigen tot een aanval op Duitschland. Kwam dit niet toe, daar moest daartegen verzet aangeteekend worden.

PARIJS, 3 November. — De wapenstilstand met Oostenrijk-Hongarie is onderteekend. De vijandelijkheden zouden gestaakt worden op 4 November, om 3 uur 's namiddags.

Bezetting van Triest

ROME, 3 November. — Zondag 3 November zijn Italiaansche landmarinetroepen te Triest gel...

De Serven te Belgrado

PARIJS, 2 November. — De Serven hebben Belgrado bezet.

Terugkeer der Belgische Ministers

De bijzondere korrespondent in Den Haver aan de « Nieuwe Rotterd. Courant », deelt mede dat de minister van binnenlandsche zaken, Berryer, zich reeds in 't ontruimde gebied van België heeft gevestigd, om den goeden gang van de provinciale en gemeentelijke diensten en de bevoorrading van de burgerlijke bevolking te verzekeren. De ministers Cooreman, Vandervelde en Segers hebben eveneens reeds Havre verlaten.

* * *

Op 31 October had op het kerkhof in Den Haver eene plechtigheid plaats ter eere van de soldaten der geallieerden, die voor hun vaderland gestorven zijn. Tal van kransen werden neergelegd op het graf van de Belgische soldaten, die omgekomen zijn bij de ontploffing van Graville.

Het gedacht der algemeene ontwapening

In dezen beroerden tijd wordt het gedacht der algemeene ontwapening drukker en drukker dan ooit besproken en in verband gebracht met eene grondige vernieuwing van den aard der rechterlijke en andere betrekkingen tusschen de volkeren, die voor alles zouden moeten geregeld worden door de aanstaande Vredesconferencie.

Geschiedkundig gesproken behoort dit gedacht ook tot de stoutste vooropstellingen van de voornaamste vredevrienden of pacifisten, want het kon eerst tot kracht en invloed komen in onzen tijd, waarin door het invoeren overal van den krijgsdienstplicht de staande legers zoo talrijk en sterk zijn geworden dat men zoo kon zeggen dat dit de volkeren zelf zijn die onder de wapens staan.

Zoolang er geene staande legers waren was de « ontwapening » na het sluiten van een vrede iets om zoo te zeggen natuurlijks, en wel in zulke maat dat men tot in de 16e en 17e eeuw nog de ook natuurlijke gewoonte om, als de oorlog afgeloopen was, langs weerskanten « af te danken » dat wil zeggen, de legers te ontbinden en de soldaten weg te zenden.

Maar in den loop der 19e eeuw kwamen de staande, bestendige legers den grondslag leggen voor wat men noemt de krijgskundige opvoeding, africhting van heel het volk, en zoo zijn zij om zoo te zeggen een organischen factor der natie geworden — zoodat het gedacht der ontwapening meer en meer als eene zeer koen en zeer moeilijk door te voeren gedachte moest voorkomen, die langs alle kanten op allerhande hinderpalen zou moeten stuiten.

Voor het allereerst was het in het jaar 1856, na den Krimoorlog, de fransche schrijver Larroque die met het gedacht te voorschijn kwam in zijn daardoor belangrijk geworden werk *De oorlog en de staande Legers*, waarin hij onder meer ook stoutmoedig zegde «dat het een groote misslag was geweest dat men alle staande legers niet voor goed afgeschaft had op den dag waarop de ongehoorde macht van den eersten Napoleon was ten onder gegaan, zoodat het voor de menschheid eene dringende noodzakelijkheid was om dezen misslag zoo spoedig mogelijk en zoo volledig mogelijk te herstellen. »

Drie jaren later was het de beter gekende fransche denker de Girardin die zich met moed en kracht aan het werk stelde voor wat hij openlijk de « algemeene europeesche ontwapening » noemde, eene voorhandneming waarbij hij krachtig het slagwoord in de wereld slingerde: Geen vuur zonder brandstof! Geen oorlog zonder leger! eene phrase die logisch zeer betwistbaar is, maar die echter groote uitwerking had.

Nog drie jaren voor den Duitsch-Franschen oorlog werd de algemeene ontwapening der volkeren weer veel besproken. Er had zich intusschen te Parijs eene « Vereeniging voor ontwapening » gevormd en hare eischen werden door leidende Duitsche mannen erkend. Arnold Ruge verlangde dat Frankrijk met de ontwapening zou beginnen, terwijl Schulze-Delitsch aanraadde dat men eerst in de parlementen der verschillende landen aanhangers voor de gedachte zou winnen.

Zoo kwam den 21 October 1869 Rudolf Virchow in den Noord-Duitschen Bond met het voorstel om « door diplomatische onderhandelingen eene algemeene ontwapening te bewerken.» Het voorstel werd met overweldigende meerderheid verworpen.

Tijdens den Fransch-Duitschen oorlog stokte de beweging, maar reeds twee jaren na den vrede van Frankfort publiceerde de in Den Haag vergaderde « Vereeniging voor Hervorming en Codifieering van het Volkenrecht» eene verklaring dat het de plicht der regeering en is over de vermindering der bewapeningen te beginnen te onderhandelen, en het Britsche Lagerhuis nam gelijktijdig een dergelijk voorstel aan. Ten jare 1876 kwam de ontwapeningsgedachte in 't Oostenrijksch parlement ten berde en in 1879, tien jaren na Virchow's voorstel tot ontwapening, bracht von Bühler in den Duitschen Rijksdag weerom het voorstel in dat « de Rijksdag zou moeten besluiten een Europeesch Statenkongres bijeen te roepen met het doel om over te gaan tot eene werkzame algemeene ontwapening ongeveer tot de gemiddelde helft der tegenwoordige vredessterkte der Europeesche legers voor den duur van 10 tot 15 jaren.»

Het voorstel werd verworpen, en Bismarck uitte zich destijds op interessante wijze over het plan. Hij zegt in eenen brief aan Bühler van 2 Mei 1879: « Ik ben te veel door de praktische en dringende zaken van den huidigen tijd in beslag genomen, om mij met de mogelijkheid eener toekomst te kunnen bezig houden, die gelijk ik vrees, wij beiden toch niet zullen beleven.

Eerst nadat het u zal gelukt zijn onze naburen voor uwe plannen te winnen, zou ik of een andere Duitsche kanselier voor ons steeds defensief vaderland de verantwoordelijkheid voor analoge voorstellen overnemen. Maar ook dan vrees ik dat de wederzijdsche kontrool der volkeren over den bewapeningsstaat der naburen moeilijk en onzeker zal blijven en dat een Forum, dat ze werkzaam zou kunnen handhaven, moeilijk zal te scheppen zijn. »

Bismarck verviel in deze kritiek in de fout van al de zoogenaamd reale politiekers, die de draagwijdte en de toekomst der idee onderschaten. Ideeën kunnen zeker maar werkelijkheid worden als voldoende sterke volkskrachten erachter staan.

Deze moment schijnt thans voor de ontwapeningsgedachte gekomen te zijn, die zijne populariteit en wenschelijkheid bij de massa, aan de socialistische propaganda dankt.

IN BOHEMEN

Uit Weenen aan de *Koelnische Zeitung*:

Rechtmatiger wijze moet men erkennen, dat de onbloedige overname der regeeringsmacht door de Tschechische volkskommissie te Praag — en zoo het schijnt, ook te Bruenn, de hoofdstad van Machriën — geen hooge nationale opstuwing en grootaardigheid ontbeerde en slechts weinig door gewelddaden tegen het Duitsch-zijn bevlekt werd.

Alle berichten stemmen overeen, dat de aanstelling der Tschechische regeeringsmacht glad en snel verliep, waartoe de geestesopvatting der Tschechische beambtenwereld alleszins zeer bevordelijk geweest is, wijl deze tot laatst toe in het personeel der Stadhouderij Tschechisch-nationaal gedrild is door tientallen van jaren Tschechische propagande, die in de volksschool begon en tot in de Universiteit voortdurend opsteeg, evenals in het *Sokol* (de nationale turnvereeniging) en in andere gezellige en politieke genootschappen voor kunst, letterkunde en wetenschap, alsook in het bedrijfs- en in het syndikaal leven vinnig geschreven werd.

Met verwondering vernam men in Weenen, dat de bezetting van Praag, bestaande uit Magyarsche troepen zich tot bloot een ordedienst beperkt heeft. Dit feit en de onverwachte aankomst eener compagnie van het zoogenaamde huisregiment n. 28 (dat wegens overloopen naar den vijand ontbonden geworden was), uit hare garnizoenplaats Bruch-an-de-Mur komende naar Praag, — deze twee feiten dus laten besluiten, dat van den hoogsten militairen commandopost desbetreffende aanwijzingen gegeven waren.

Met zekeze afgunst blikken thans vele Duitsche Oostenrijkers naar Praag, alsook naar Laibach, de Kroatische hoofdstad, waar Andrassy's nota overal en als van zelf werkend de zelfstandige nationale Staten met leven vervuld heeft, terwijl in Duitsch Oostenrijk immer slechts nog de ijverig beraadslagende, maar in dadeloosheid volhardende nationale Vergadering het éénig zichtbare van den toekomstigen nationalen Staat is.

—— Uit Praag wordt gemeld: De Stadhouderij is met de nationale kommissie overeengekomen aangaande de gemeenzame leiding van het openbaar bestuur. Over nadere bepalingen zijn verdere onderhandelingen in gang.

Over de toedracht der gebeurtenissen in Bohemen wordt nog geschreven:

De spoortrein voor de Duitsche rijksgrens naar Bodenbach, die den 29 October afreisde, bevatte wagons met het opschrift: « Vrije Tschechische Socialistische Republiek », en de Tschechische spoorwegenraad had de borg voor de gladde doorvoering van het spoorwegverkeer overgenomen.

De trein werd door de reizigers der hem kruisende treinen met toejuichingen begroet; ook deze treinen waren met het kenteeken der nieuwe republiek getooid. De reizigers spraken met geestdrift over de invoering van den nieuwen staatsvorm. Door de morgenbladen was de oprichting van den Tschecho-Slowakischen Staat reeds algemeen bekend geworden.

De Hongaarsche militairen waren met klinkende muziek afgetogen. Aan verscheidene statien stormden soldaten den trein binnen. Daar grootendeels hun officieren, veldwebels en kaporaals verdwenen waren, hadden zij ook hunnerzijds eenvoudig den dienst verlaten, want zij wisten niet waarheen zij zich moesten begeven: zoo voerden zij eenvoudig de demobilisatie op eigen hand door, en wel op de vlugste wijze. De officieren hadden de burgerkleedij aangetrokken.

De Tschechische troepen waren verplicht in de nationale Garde te treden en werden daartoe met armbanden gekenteekend. Ook de manschappen van het 28e waren intusschen te Praag aangekomen. Slechts de Duitsche troepen, bijzonder gedeeltelijke formaties, wisten niet, gelijk gezegd, waar zij heen moesten en ontbonden zich daarom maar eenvoudig.

Tot Lobositz waren alle statien, die trogen

Duitsche kenteekens gedragen hadden, slechts nog met de Tschechische voorzien; oens van daar af, waar Duitsch Bohemen begint, waren de Duitsche opschriften er gelaten. Hier hadden de soldaten ook nog de kokarde op hun hoofddeksel. Het betrof Duitsch-Oostenrijksche troepen, van welke gezegd werd dat zij tegen den avond naar Duitsch-Oostenrijk, waarschijnlijk naar Weenen zouden rijden, daar de Tschechische nationale Garde de plaatsen en spoorwegstatiën van Bohemen, dus ook van Duitsch-Bohemen zou bezetten, des te meer daar reeds alle verkeersmiddelen grootendeels in haar handen waren. In Bodenbach was de Duitsche grens- en tolwacht reeds toegerust voor den afmarsch naar Schandau, daar des avonds de Tschecho-Slowakische nationale Garde moest aankomen.

Voorloopig wenschen de Tschecho-Slowaken, die inderdaad te aanzien zijn als zich eigenlijk in oorlogstoestand met het Duitsche Rijk bevindend, klaarblijkend geenszins een voortzetting van den oorlog, maar wenschten veeleer een goede overeenkomst met het Rijk te bewerken. Dit kan ten minste aangenomen worden, indien men de uitlatingen van verantwoordelijke vooraanstaande persoonlijkheden mag vertrouwen. De Tschechen weten welke groote beteekenis voor hen het handelsverkeer met Duitschland heeft, hetwelk zij niet wenschen te missen en niet kunnen ontberen, gelijk inderdaad ook de Elbe en de Hamburger haven voor hen van de grootste beteekenis zijn.

Alleszins ziet men ook in Tschechische kringen klaar in, dat deze gansch merkwaardige verhoudingen van een oorlogvoerenden Staat, tot een anderen, zonder dat oorlogsverrichtingen plaats grijpen, slechts kunnen gehandhaafd worden als zeer spoedig de algemeene vredessluiting komt. Hiervan hangt veel, ja alles af, want de uitzichten, die zich zullen voordoen indien de Tschechen — ten gevolge eener vertraging in het vredessluiten of van militaire verrichtingen der Entente — door hun huidige houdgenooten nog wat tot oorlogsverrichtingen gedrongen worden, zijn niet te overzien. In ieder geval zouden de Duitschers vooreerst in de nabijheid van Dresden een nieuw front hebben.

Bohemen heeft zoowat 40 tot 45 duizend Rijksduitsche bewoners van dewelke een zeer groot aantal dienst nam, zoodat ook een evenredig aantal krijgersweduwen en weezen achtergelaten zijn, wier ondersteuning zeer merkelijken last aan het Rijk veroorzaakt, namelijk 700.000 kronen per maand. Het is alleszins in acht te nemen, dat van die Rijksduitschen een groot deel op Duitsch-Bohemer gebied woont. Daar echter niet vooraf te zien is, tot hoever de Tschecho-Slowakische Staat zijne grenzen zal strekken, en daar hij reeds in alle geval tot aan Bodenbach bezit genomen heeft van alle bedrijfsmiddelen, Tschecho-Slowakische nationale Garden daar reeds geposteerd zijn en de Duitsche grenswacht tot Schandau achteruitgenomen werd, zoo is aan te nemen dat Duitsch-Bohemen reeds mede overgenomen is door den Tschechischen Staat, die hun zoogezegd taal en eigenaardigheden wil laten. Het is bemerkenswaardig dat de nationale Raad zijn drukpersbureel, en eveneens het vorige k.k. correspondentiebureel, dat hij overgenomen heeft, in beide talen laat werken.

VARIA

PETROOL

Door onze huismoeders *petrolie* of *petroololie* gebezigd, is ten huidigen dage niet te bekomen, tegen gemeneprijzen, ingevolge de overgroote wereldproductie van het artikel.

Over een 50tal jaren stelde men zich in de geleerde en in de nijverheidswereld de vraag: zal men binnen een onbepaald getal jaren gebrek hebben aan licht en warmte, omdat er geene kolen meer zullen zijn? Het antwoord kwam weldra op deze vraag, ten gevolge der ontdekking eener nieuwe stof die men uit de aarde haalde. Het was de genaamd *steenolie* of *petrool* waarvan de ingewanden der aarde overgroote hoeveelheden bevatten. Maar alvorens ze aan het verbruik over te leveren moesten vele moeilijkheden overwonnen worden, want de olie moest soms uit diepten van honderden meters gehaald worden. Daarenboven is de behandeling der steenolie zeer gevaarlijk, daar ze zoo ontvlambaar is, dat zeeën niet zelden als in vuur en vlam scheenen.

Te Beaumont, in Texas, zijn de petroolputten tot 900 meters diep. Welke som van arbeid vertegenwoordigt niet het boren van dergelijke putten die de olie op de oppervlakte van onzen aardbodem moeten brengen. Elke put is overdekt door een 20 meters hoogen toren van houten balken vervaardigd, *derrick* geheeten. Van in dezen toren wordt het toestel bevolen dat de rotslagen moet doorboren.

Het gebeurt dat de petrool, door de drukking der onderaardsche gassen, met verschrikkelijke kracht uit de putten ontspringt. De straal verheft zich dan niet zelden 100 meters boven de aarde, deze vernietigt alles wat hij ontmoet: de kanalisatiën bijzonderlijk, die rond de putten aangelegd zijn om de petrool naar de reservoirs te brengen, hebben veel te lijden en worden niet zelden geheel vernietigd. Dat was in 1887 het geval te Bakou waar in 24 uren 8 millioen kilogram petrool verloren liepen. Eerst na 35 dagen zwaar en gevaarlijk werk was men de petroolslang meester.

In Roumanië bestaan de voornaamste petroolbronnen van Bustenari die in 1902 niet min dan 150 millioen kilogram petrool geleverd hebben, en waar men het eerst met bijval de kolen vervangen heeft door de steenolie tot het verwarmen der locomotieven.

GENT

Aan onze georganiseerde werkers! Aan het Gentsche Volk!

Men gevoelt, men ziet het: Gent wordt meer en meer gevechtsgebied, sommige wijken der stad zijn reeds gedeeltelijk in de vuurlijn. Heele straten worden ontruimd en de bewoners moeten naar andere verblijfplaatsen uitzien, terwijl andere rechtstreeks van het center der straat zijn gescheiden. Desniettemin, neen! vooral dien toestand moet ons meer dan ooit aanzetten goed den kop op het lijf te houden, 't is te zeggen: wij mogen den geest niet verliezen.

Wij konden maan- noch dinsdag verschijnen als gevolg der uitgevaardigde bevelen, en woensdag ontbrak een deel van ons personeel en hadden we te weinig tijd om ons blad « Vooruit » onzen lezers te bestellen, daardoor kwam het dat dit eerst donderdag geschiedde.

Buiten de militaire bezetting staat Gent om zoo te zeggen zonder bestuur, en in de eerste plaats ontbreekt een gemeentelijk burgerlijk beheer.

Als gevolg van dien toestand en de algemeene gebeurtenissen hebben er feiten plaats die moeten vermeden, indien mogelijk worden.

Wij bedoelen sommige plunderingen die voorvielen.

In alle omstandigheden moet men de waarheid durven zeggen en tegen verkeerdheden optreden, nu ook doen wij dit.

Wij raden de bevolking, en vooral de georganiseerde socialistische arbeidersklas aan zich aan geene buitensporigheden over te leveren, die tot ergere gevolgen voor ons allen zouden kunnen leiden en welke allen, zelf zij die ersoms onbewust aanleiding toe gaven, zouden betreuren.

Wanneer wij, « Vooruit », ons in 't bijzonder tot de socialistische georganiseerde werkers wenden, komt zulks omdat wij allen tot het leger der Internationale behooren die vooral ORDE wil.

Dit laat achter niet dat wij ons ook tot dit deel der bevolking richten dat buiten onze organisatie staat, dat min aan orde en tucht gewoon is, en eerder onberedeneerd handelt.

In deze droevige periode hebben wij allen dezelfde moeilijkheden te dragen en te verduren gehad, laat ons dit kollektief tot het einde toe volbrengen.

Geene buitensporigheden dus, geene overhaastingen noch handelingen die we zelf betreuren zouden; kloek, schouder aan schouder voort de lasten van den oorlog opgetild, elkaar met woord en daad bijgestaan en bij den einduitslag zullen wij ons allen gelukkig gevoelen het woord: *solidariteit!* zoo goed te hebben begrepen en in praktijk gesteld.

Volk van Gent, wij rekenen op U! De toestand vraagt het!

« Relatief Vooruit ».

AAN DE PARTIJGENOOTEN!

Tijdens den duur van den oorlog — gelijk dewelke — staat de burgerlijke bevolking standvastig voor een groot vraagteeken. Zij weet voor den oogenblik niet, wat er binnen een uur gebeuren kan.

Die toestand van onzekerheid is voor de bevolking van Groot-Gent nooit beter gebleken dan in den loop der laatste dagen.

Het overlezen van het artikel gister in « Vooruit » verschenen en getiteld: Kalmte, Orde en Rust! levert daarvoor de meest afdoende bewijzen.

Bevelen die zoo afdoende zijn als zij onverwacht zijn, verschijnen en zij zijn uitvoerbaar van den oogenblik hunner openbaarmaking.

Dezelfde dag wordt dit bevel aanmerkelijk verzacht, na eene beraadslaging tusschen de Duitsche Overheid en vier onzer gezaghebbende stadgenooten.

Dat alles geburt in enkele uren tijd, en zoo te zeggen in een halven dag, en men verstaat geheel gemakkelijk dat zulks ontroering en verwarring verwekt, twee uitingen van zenuwachtigheid.

Maar indien dat alles begrijpelijk is, moeten wij toch de kameraden verwittigen dat zij zich moeten wapenen opdat zij door overprikkeling hunner zenuwen in geen overdrijvingen of onrechtvaardige oordeelvellingen zouden vervallen.

Aldus moet elke partijgenoot bakennen en overtuigd zijn dat de partij alles gedaan heeft wat menschelijk doenbaar was, om de gevolgen van den toestand te verzachten.

Gezel Anseele deed zulks persoonlijk in naam der gansche partij met andere stadgenooten om het verkeer in de stad toe te laten, zonder gevaar.

Middelerwijl bleven de andere organisaties niet werkeloos. De Samenwerkende Maatschappij « Vooruit » deed, zocht alles wat zij kon om hare leden te bestellen, maar helaas, die pogingen leverden de uitslagen niet op, die wij gaarne zouden gezien hebben.

Het verkeer van de bakkerij « Vooruit » met dat deel der stad dat over het Verbindingskanaal is gelegen, *was letterlijk onmogelijk geworden en geschorst zonder dat de partij daar de minste schuld aan had.*

Ten slotte is gezel Anseele er in gelukt, na onderhandelingen namens het bestuur, eene overeenkomst te treffen met de Duitsche overheid, die ten minste eene gedeeltelijke oplossing is aan den toestand van het broodgebrek voor onze leden. (Zie daaromtrent « Vooruit » van Donderdag.)

Aldus is er in al de inrichtingen der partij gehandeld: men heeft gedaan wat men kon en geene moeite gespaard.

FEUILLETON VAN « VOORUIT » (79

VANG-ARMEN

Verhaal uit Californië, door Frank Norris

(Vertaling van Jo Arenberg)

Stemmen kwamen van het andere einde van den wagen, vreemd en ongewoon in de stilte, alsof zij op grooten afstand over een breed water klonken. De stilte buiten was zoo volmaakt, dat de regen, druipend van den wagen op den grond, zoo duidelijk was als het tikken van een klok.

— Wat is het? vroeg Hilma weer. Zijt ge zeker dat het niets is?

— Zeker, zei Annixter.

Buiten, onder hun venster, hoorden zij anelle voetstappen over den weg loopen. Zij verdwenen weer en Annixter hoorde iemand in de verte roepen:

— Ja, aan den anderen kant!

Toen werd de deur aan het einde van hun wagon geopend en een remmer met een rooden baard liep snel de gang door en de andere deur weer uit.

Alles was rustig. In de stilte hoorde men alleen het snurken van den dikken man.

De minuten verliepen. Niets bewoog zich. Geen geluid klonk buiten dan het druppelen van den regen.

Een der handelsreizigers stapte op het balcon, keek om zich heen, keerde terug en zei:

— Er is nergens een station of een zijlijn in de buurt. Ik wed dat er het een of ander ongeluk is gebeurd.

Vraag het den conducteur.

— Dat heb ik gedaan. Hij weet het niet.

— Misschien hebben zij gestopt om hout of water of zooiets in te nemen.

— Wel, daarvoor zouden zij toch de noodrem niet gebruiken, zeker?

Van het verre voorgedeelte van den trein bij de locomotief kwam de scherpe knal van een revolverschot. Toen twee bijna tegelijk, toen na een heele poos een vierde.

— Maar dat is schieten! Bij God! mannen, dat is scheiten. Het is een roversaanval.

Onmiddellijk ging eene rilling van de grootste opwinding door den heelen wagon. Ongeloofelijk onheilspellend — aldus gehoord in den nacht en den regen, geheimzinnig, vreeselijk — hadden dio vier pistoolschoten de monschen wakker geschrikt uit hun gevoel van veiligheid als een opgeschrikt konijn in zijn hol. Met wijdgeopende oogen keken de passagiers elkaar aan. Het was dus gekomen — het vreeselijke, waarvan zij zooveel hadden gelezen. Nu zouden zij het in werkelijkheid zien, nu zouden zij in den donkeren nacht het gevaar onder de oogen moeten zien dat uit het duister van den weg, gemaskerd, gewapend, gereed om te dooden, op hen was toegesprongen.

Hilma zei niets, maar Annixters hand grijpend, keek zij hem vast in de oogen.

— Bedaard, kindje, zei hij. Zij kunnen u geen kwaad doen, ik blijf bij u.

De onderwijzoresson zaten in haar witte nachtjaponnen, elkaar vasthoudend, als angstige schapen opeengepakt en bleven smeekend naar de mannen om bescherming. Twee harer zaten met bleeke lippen te schreien.

— O, o, o, het is vreeselijk. O, als ze mij maar niet wonden!

Maar de dame met de kinderen stak geruststellend haar hoofd uit haar kooi en zei glimlachend:

— Ik ben heelemaal niet bang. Zij zullen ons niets doen als wij ons rustig houden. Ik heb mijn horloge en mijn juweelen voor hen gereed in mijn taschje

Zij liet het den passagiers zien. De kinderen waren wakker. Zij keken rustig en nieuwsgierig om zich heen, blij en vroolijk door dio verrassing.

In zijn kooi lag de dikke man te snurken.

— Ik ga naar buiten, verklaarde plotseling een der handelsreizigers, een revolver zwaaiend.

Zijn vriend greep zijn arm vast.

— Wees toch niet dwaas, Matt, zei hij.

— Zij komen niet bij ons, merkte de goed gekleede jonge man op, het is hun te doen om de Wells-Fargo geldkist en de aangetekende brieven. Gij hebt buiten niets te maken.

Maar de andere beweerde luid, dat hij wel ging. Hij was niet van plan zich zonder vechten te laten bestelen. Hij was geen lafaard!

— Ge moet *niet* gaan, sprak zijn vriend woedend. Er zijn vrouwen en kinderen in den wagen. Ge moet hen niet hierbeen lokken.

— Ja, daarin hebt ge gelijk, zei de ander nog steeds zijn revolver vasthoudend.

— Laat bij niet het raampje openen! riep Annixter scherp.

— Ja, ja, dat is zoo! riepen ook de anderen. Geen ramen open. Hotid tiw hoofd binnen. Als gij niet oppast, zullen wij allemaal doodgeschoten worden.

Maar de handelsreiziger schoof toch het raampje open en leunde naar buiten, de anderen het konden verhinderen en hem terugtrekken.

— Lieve God! riep hij zijn hoofd naar binnen halend, onze locomotief is weg! Wij staan bij een bocht en ik kon het van den trein zien. Ze is weg, dat zeg ik u. Kijkt maar zelf.

Niettegenstaande hunne voorzichtigheid staken allen achtereenvolgens hun hoofd door het raampje. Ja, de troin was zonder locomotief.

— Dat hebben zij gedaan opdat wij niet weg kunnen! schreeuwde de handelsreiziger met het pistool. Nu, bij alle duivels! zullen zij de wagens doorkomen en ons beroven. Zij zullen in een minuut hier zijn. God! Wat was dat?

Van verre, blijkbaar op eene halve mijl afstand vóór den trein, kwam het geluid van eene hevige ontploffing. De portraampjes trilden er van.

— Weer schieten!

— Dat is geen schieten! riep Annixter uit, zij hebben den postwagen met de machine weggehaald en laten hem nu springen met dynamiet.

— Dat moet het zijn. Ja zeker, dat doen zij.

De voordeur van den wagon ging open en weer dicht, en de onderwijzeressen krompen gillend ineen. De handelsreiziger trad met uitpuilende oogen en uitgestoken revolver naar voren. Doch het was slechts de conducteur, zonder pet, zijn lantaarn in de hand. Hij was doornat en verscheen in de ingang.

(Wordt vervolgd)

Wij bedoelen sommige plunderingen die voorvielen.

In alle omstandigheden moet men de waarheid durven zeggen en tegen verkeerdheden optreden, nu ook doen wij dit.

Wij raden de bevolking, en vooral de georganiseerde socialistische arbeidersklas aan zich aan geene buitensporigheden over te leveren, die tot ergere gevolgen voor ons allen zouden kunnen leiden en welke allen, zelf zij die ersoms onbewust aanleiding toe gaven, zouden betreuren.

Wanneer wij, « Vooruit », ons in 't bijzonder tot de socialistische georganiseerde werkers wenden, komt zulks omdat wij allen tot het leger der Internationale behooren die vooral ORDE wil.

Dit laat achter niet dat wij ons ook tot dit deel der bevolking richten dat buiten onze organisatie staat, dat min aan orde en tucht gewoon is, en eerder onberedeneerd handelt.

In deze droevige periode hebben wij allen dezelfde moeilijkheden te dragen en te verduren gehad, laat ons dit kollektief tot het einde toe volbrengen.

Geene buitensporigheden dus, geene overhaastingen noch handelingen die we zelf betreuren zouden; kloek, schouder aan schouder voort de lasten van den oorlog opgetild, elkaar met woord en daad bijgestaan en bij den einduitslag zullen wij ons allen gelukkig gevoelen het woord: *solidariteit!* zoo goed te hebben begrepen en in praktijk gesteld.

Volk van Gent, wij rekenen op U! De toestand vraagt het!

« Relatief Vooruit ».

Nog aan Vooruit's Leden

De Maatschappij « Vooruit » had, zoowel voor wat den besteldienst der broodkaarten als van het brood, de beste maatregelen genomen.

De huidige gebeurtenissen hebben er anders over beschikt.

Zondag was er eene hapering in den besteldienst der broodkaarten, die Maandag morgend reeds hersteld werd door de inrichting van vier bureelen in de Deelzaal en Boekerij van Ons Huis, waar van 8 ure 's morgens tot rond den middag broodkaarten afgeleverd werden.

Dit werd Dinsdag en Woensdag heel den dag voortgezet.

Maandag morgen konden onze broodkaarten maar met veel vertraging in de verschillende wijken der Stad komen.

Aan de winkels echter en colj aan « Ons Huis » werd dan verder in den morgend brood besteld.

Den Dinsdag morgen was het aan onze broodvoerders niet meer toegelaten brood naar de verschillende inrichtingen te zenden.

Door de bureelen van het Comiteit van den Reep werd met NADRUK BEVEL gegeven dat al de Gentsche bakkerijen, tegen broodkaarten van « Vooruit », brood moesten afleveren aan « Vooruit »'s leden.

Dinsdag geheel den dag werd dit bevel, met veel aandringen van onzentwege, door de bakkerijen nagenoeg nageleefd.

Woensdag nochtans konden onze leden in die bakkerijen *geen brood bekomen.*

Wij bespreken nu deze daad niet, wij stippen ze nu enkel aan en nemen er akte van.

Afgevaardigden van « Vooruit's Beheerraad gingen naar het Comiteit zulks kenbaar maken, en samen met délegués van het Comiteit ging men met de Duitsche Overheid onderhandelen en den toestand van « Vooruit »'s leden bekend maken.

Na eene bespreking stond de Overheid toe dat van donderdag af, door hunne tusschenkomst, het brood over het Verbindingskanaal zou gezet worden, om dan naar de verschillende wijken te voeren.

De leden die nu langs den kant van de bakkerij, Nijverheidslaan wonen, kunnen dus gemakkelijk brood aan de bakkerij « Vooruit » bekomen. De overige, van den anderen kant der stad, mogen er om gaan in de kruidenierswinkels en in de Zuivelstege.

Het Bestuur hoopt dat heden Vrijdag alles wederom in orde zal zijn.

Voortaan zal maar brood besteld worden, dan op vertoon van het LIDBOEKJE en maar juist het brood waarop men volgens de RANTSOENEERING RECHT HEEFT.

Wij vragen aan de leden dat zij zoowel de bedienden als degenen die eene behulpzame hand verleenen niets in den weg zullen leggen, om alles in de beste orde te kunnen uitvoeren.

HET BESTUUR.

Ziehier nu de regeling van den broodkaartenbesteldienst voor Zondag:

Doch eerst een beleefd en dringend verzoek.

Aan de bureelen zou veel tijd kunnen gewonen worden, wanneer elkeen, die om broodkaarten komt, zich zooveel mogelijk van GEPAST GELD wil voorzien.

Bureelen worden ingericht in de volgende lokalen:

1. Lokaal Ons Huis: Deelzaal en Boekerij.
2. Vrijheid door Broederschap, Zwijnaardsche steenweg.
3. Kruidenierswinkel Vooruit, Zwijnaardsche steenweg.
4. Kruidenierswinkel Loostraat.
5. Feestlokaal Vooruit, Bagattenstraat.
6. Kruidenierswinkel St-Lievenstraat;
7. Lokaal Volkshuis, Langestraat, Ledeberg.
8. Lokaal Volkshuis, Kerkstraat, Gentbrugge.
9. Volkswasscherij, Snoekstraat, 48.
10. Lokaal, Volkshuis, Antwerpsch.stw.
11. Werkrij Vooruit, Metserstraat.
12. Lokaal, Vooruitzicht, Meulesteedschen steenweg.
13. Kruidenierswinkel Vooruit, Nieuwe Sasschepoortstraat. 5.
14. Kruidenierswinkel Vooruit, Plezantevest
15. Kruidenierswinkel Vooruit, Wondelgemstraat.
16. Lokaal Verbroedering, Meibloemstraat.
17. Winkel Voornit, Brugsche steenweg.
18. Kruidenierswinkel Bijlokevest,

Deze kaarten tullen afgeleverd worden van 8 1/2 tot 1 u.

Al de leden en klienten der Bakkerij « Vooruit », die lange den kant der Bakkerij Vooruit wonen, moeten om hun broodkaarten naar de Bakkerij Vooruit gaan.

Te huis worden geene broodkaarten besteld.

De broodkaartenbestellers doen dienst in de bureelen.

De broodkaartenbestellers worden verzocht HEDEN VRIJDAG, om 2 ure namiddag, in ONS HUIS, om hunne onderrichtingen te komen.

Men meldt ons het overlijden van

Mathilde BRACKE

weduwe van Stien NAUDTS

den onvermoeibaren en dan ook onvergetelijken propagandist van Loochristy.

Toen de brave Stien om zijne gedachten vervolgd werd, zooals niemand onzer het geweest is, was het zijne brave vrouw die hem steeds moed hasprak en zijn rechterarm was.

Wij betreuren het, dat het niet mogelijk was eene delegatie der partij naar Beirvelde te sturen, waar de teraardebestelling der weduwe Naudts plaats had.

Wij groeten met eerbied het stoffelijk overschot der knappevrouw: hare gelijke is op den dóór en dóór fanatieken buiten niet veel te vinden!

Voor het Midden-Comiteit.
A. VERSCHAEVE.

Aan de leden van den Gentschen Metaalbewerkersbond

Wij zijn verplicht tijdelijk den bedendienst te schorsen, en vragen den leden, ons te willen helpen, door hunne bijdrage te komen betalen in het sekretariaat « Ons Huis », alle werkdagen van 9 tot 10 en van 2 tot 3.

Wij hopen spoedig den dienst te kunnen hernemen, maar verzoeken intusschen de leden den plicht te volbrengen, die op hen weegt.

Namens het Bestuur:
Aug. Vander Bruggen.

4084

Aan de Houtbewerkers!

De zieke leden mogen zaterdag, van 2 tot 3 ure namiddags, op het Sekretariaat « Ons Huis », om hunnen onderstand komen.

De werkloozo leden mosten betere oogenblikken afwachten alvorens naar het Sekretariaat te komen. Elkeen mag gerust zijn: niemand zal iets verliezen. Vanaf den dag dat men werkloos geworden is zal het beginnen tellen. Hetzelfde zal gebeuren voor alle vereenigingen.

De Schrijver.
AD. VAN HAVERBEKE.

Mededeelingen

VOEDINGSONDERSTAND. — De 25ste betaling zal worden uitbetaald in de zaal « Willem Tell », Bagattenstraat, 33, in de volgende orde en op onderstaande dagen:

van n.	1 tot 8580	op Donderdag 7 dezer
van n.	8581 tot 16980	op Vrijdag 8 dezer
van n.	16981 tot 24930	op Zaterdag 9 dezer
van n.	24931 tot 36500	op Zondag 10 dezer
van n.	36501 tot einde	op Maandag 11 dezer

Gezien de omstandigheden wordt het publiek dringend verzocht op de nummers hunner kaarten acht te geven, en zich enkel aan te bieden op de dagen hier boven aangeduid.

De 25e betaling der vluchtelingen zal geschieden in de bureelen Kuiperskaai op Vrijdag 8, Zaterdag 9 en Zondag 10 dezer, volgens aanduidingen op de kaarten gestempeld.

De vluchtelingen welke geene kaart ontvingen, mogen zich aanbieden in de bureelen Kuiperskaai, 14, 1ste verdiep, vanaf Maandag dezer, van 9 tot 2 uur. Het Komité.

STEDELIJKE Bevoorradingsdienst van Groot Gent. — Stedelijke magazijnen Stalenstraat (Lindelet). — De bevolking der 3e wijk, welke op Maandag en Dinsdag (4 en 5 November hunne soda en beschuiten heeft afgehaald, mag zich aanbieden op Zaterdag 10 November, tusschen 9 en 3 uur.

P. B. C. — Briketten verkoop. — Op onderstaande dagen zullen de volgende nummers der P. B. C. kaart tegen betaling der briketten bon kunnen halen, Burgstraat 26 van 9 tot 11 1/2 en van 2 tot 4 uur:

1e WIJK. — Zaterdag 9 November van 1 tot 3. Maandag 11 Nov. van 951 tot 1900; Dinsdag 12 van 1901 tot 2850; Woensdag 13 Nov. van 2851 tot 3800.

Het afhalen geschiedt in de briketteafabriek, Sas kaai, 8, 's morgens van 7 tot 12 uur.

Het ramsoen bedraagt 10 kilos per persoon, met minimum ramsoen van 25 kilos en maximumramsoen van 150 kilos per gezin.

De zestighen en logementhuizen worden voorlopig niet bediend. De opgeroepen nummers zijn de gestichten der P. B. C. kaart.

De bons welke niet op gestelden datum afgehaald zijn zullen niet meer afgeleverd worden.

De prijs der briketten gesteld is op 9 fr. de zak.

Mev. Wed. Karel Caytan-Verdeyen en hare kinderen Karel en Lucien; M. en Mev. François Caytan-De Keninck en hun kind; M. en Mev. Lucien Caytan-De Koninck en hunne beide kinderen; de familie Caytan, Verdeyen en De Koninck,

hebben U het onherstelbaar verlies te melden hunnen teergeliefden echtgenoot, vader, broeder, schoonbroeder en oom

DEN HEER

Karel CAYTAN

Nijveraar

geboren den 9 Oogst 1883, te St-Jans-Molenbeek, overleden na eene kortstondige ziekte te Gent, den 4 November 1918.

De begrafenis zal, gezien de tijdsomstandigheden, waarschijnlijk plaats grijpen Zaterdag morgen 9 November, om 10 ure.

Men vergadert in de Refuge de Marie, Coupure, Kasteellaan, 209, Gent.

BURGERSTAND VAN GENT

GEBOORTEN van 5, 6 en 7 November 1918. — Marcel Speleers, Rozierstr. 91. — Albert Steelandt, Oude vest 31. — Jeris Van Avermaet, Prinsenhofsteeg 5. — Roger Vanderbeken, Oude Vissmarkt 5. — Simonna en Cecilia Hautekeete, Zuivelsteeg 16. — Diana De Bruycker, Wondelgemstr. 74. — Irma Meuleman, Vorkstr. 34. — Aline D'Asseler, Guinardstraat 22. — Elvira Lassecl, Zwijnaardest.w. 443. — Gustaaf De Zutter, Kerkstr. 25. — Louisa De Boeve, Brugschestr.w. 400. — Marcel Boury, Peterseliestr. 174. — Jan De Coster, Gasometerlaan 201. — Maurits Terbee, Kwakkelstr. 9. — Luciana De Leye, Voorstr. 106. — Simonne De Can, Land van Waeststr. 82. — Elza Matthys, Zonder Naamstr. 30. — Frans Goeman, Meulestedestr. 40.

HUWELIJKEN van 6 en 7 November 1918. — Desmet René, pasteib., Hoogstr. 69, met Steelandt Sidonie, z. b., Galgenberg 3. — Dessin Joseph, tab., Rasphuisstr. 39, met Inghels Martha, id., id. — Kerinckx Carolus, bed., Van Hulthemstr. met Ras Jeanne, z. b., Lievekaai 6.

OVER TE NEMEN: Handelhuis, goed gelegen in straat van verkeer. Zich wenden Kortrijkschestraat, 94, Gent.